

VEJLEDNING OM REVISION OG KONTROL EFTER FONDSLOVGIVNINGEN AF IKKE-ERHVERVSDRIVENDE FONDE

1. Fondslovændringen pr. 1. januar 1992

Ved lov nr. 350 af 6. juni 1991 som ændret ved lov nr. 187 af 23. marts 1992, jf. lovbekendtgørelse nr. 698 af 11. august 1992, som ændret ved lov nr. 442 af 1. juni 1994, ved lov nr. 389 af 14. juni 1995, lov nr. 980 af 17. december 1997, lov nr. 166 af 24. marts 1999, lov nr. 428 af 6. juni 2005, lov nr. 552 af 24. juni 2005, lov nr. 1336 af 19. december 2008 samt lov nr. 525 af 12. juni 2009, er der gennemført forskellige ændringer af lov om fonde og visse foreninger (fondsloven). Ændringen indebærer blandt andet, at Civilstyrelsen er fondsmyndighed for alle ikke-erhvervsdrivende fonde, der er omfattet af loven, og for visse erhvervsdrivende fonde.

Efter fondsloven skal alle fonde have en revisor, medmindre regnskabet udfærdiges af en godkendt forvaltningsafdeling eller en advokat. For fonde, der er undergivet statslig eller kommunal revision, gælder der dog særlige regler, se nærmere lovens § 28. I en fond, der i det forudgående regnskabsår havde en egenkapital på 3 mio. kr. eller derover, skal mindst en af revisorerne være enten statsautoriseret eller registreret. Lovændringen indebærer endvidere, at fondsmyndigheden ikke længere skal føre et almindeligt tilsyn med regnskaberne.

Om revisors opgaver fastsætter fondslovens § 25 følgende:

"§ 25. Revisor skal revidere årsregnskabet i overensstemmelse med god revisions-skik. Revisor skal i den forbindelse foretage en kritisk gennemgang af fondens regnskabsmateriale og dens forhold i øvrigt, herunder overholdelsen af reglerne i denne lov, regler fastsat i medfør af loven samt fondens vedtægt. Revisor skal herunder efterkomme de krav vedrørende revisionen, som måtte blive stillet af fondsmyndigheden.

Stk. 2. Bestyrelse og direktion skal give revisor adgang til at foretage de undersøgelser, som denne finder nødvendige, og skal sørge for, at revisor får de oplysninger og den bistand, som denne anser for nødvendig for udførelsen af sit hverv.

Stk. 3. Revisor skal ved en påtegning på årsregnskabet bekræfte, at det er revideret. Påtegningen skal indeholde oplysninger om den stedfundne revision og om eventuelle bemærkninger, den har givet anledning til.

Stk. 4. Har revisionen givet anledning til bemærkninger, eller finder revisor i øvrigt anledning til at påtale fondens forhold, skal revisor indsende meddelelse herom til fondsmyndigheden.”

2. Meddelelse til fondsmyndigheden om udpegelse af revisor

Ifølge fondslovens § 23, stk. 3, skal bestyrelsen senest 3 måneder efter udpegelsen af revisor sende fondsmyndigheden meddelelse om, hvem der er udpeget. Er den udpegede revisor ikke statsautoriseret eller registreret revisor, skal der sammen med meddelelsen indsendes en erklæring fra revisor om, at denne er indforstået med i forbindelse med revision at påse, at bestemmelserne i loven, regler fastsat i medfør af loven samt fondens vedtægt er overholdt.

3. Visse forhold som revisor specielt skal være opmærksom på ved kontrollen af, at fonden overholder reglerne i fondsloven

I det følgende gennemgås nogle af de forhold, som revisor m.fl. skal være opmærksom på ved revisionen. Gennemgangen er ikke udtømmende.

Vejledningen er udformet under hensyntagen til, at fondsloven for fonde med en egenkapital på under 3 mio. kr. ikke stiller bestemte krav til revisors sagkundskab.

Oprettelse af nye fonde. Fondslovens § 8

- I. En fond skal ved oprettelsen have aktiver for over 250.000 kr., medmindre fondsmyndigheden har givet særlig tilladelse til, at fonden oprettes. Stiftes fonden i henhold til et testamente, der er oprettet før den 1. januar 1985, stiller loven ikke krav om aktiver for over 250.000 kr.
- II. En fonds aktiver og egenkapital skal ved stiftelsen stå i rimeligt forhold til formålet.
- III. Revisor skal indberette til fondsmyndigheden, såfremt betingelserne nævnt under punkterne 1-2 ikke er opfyldt.

IV. Aktiver, der ikke foreligger som kontanter, opgøres til kursværdien på oprettelsestidspunktet. For obligationer og aktier, der er optaget til notering på Københavns Fondsbørs, anvendes køberkursen. For andre aktier og for pantebreve i fast ejendom kan den seneste skattekurs i almindelighed anvendes. For fast ejendom anvendes den seneste offentlige kontantvurdering, medmindre det godtgøres, at handelsværdien er større.

Gæld optages til pari. For pantebreve i fast ejendom kan den seneste skattekurs dog anvendes.

Anbringelse af fondes midler og uddeling. Fondslovens §§ 9, 10, 29 og 30

I. I fondslovens § 10 er det fastsat, at medmindre andet er bestemt i vedtægten, skal en fonds midler være anbragt efter reglerne i bekendtgørelse nr. 367 af 11. maj 2004 om anbringelse og bestyrelse af fondes midler (anbringelses-bekendtgørelsen). Fondens midler kan dog forblive anbragt i den form, i hvilken de er skænket eller udlagt på skifte.

II. Efter fondslovens § 9, stk. 1, er følgende aktiver såkaldt bundne aktiver:

1) de aktiver, der forelå ved fondens stiftelse, eller hvad der træder i stedet herfor,

2) de aktiver, som senere tilfalder fonden som arv eller gave, eller hvad der træder i stedet herfor, medmindre arveladeren eller giveren har bestemt, at aktiverne skal anvendes til uddeling, og

3) de aktiver, der modsvarer overskud, som er henlagt til konsolidering af fondens formue.

Om disse aktiver fastsætter § 9, stk. 1, at de ikke må uddeles, medmindre fondsmyndigheden meddeler samtykke hertil, eller vedtægten indeholder en bestemmelse, der opfylder betingelsen i fondslovens § 9, stk. 5, om, at det i vedtægten kan bestemmes, at de aktiver, som er nævnt i stk. 1, skal anvendes til uddeling i løbet af et nærmere fastsat tidsrum.

I § 9, stk. 2, fastsættes, at uanset bestemmelsen i stk. 1 kan en fonds bestyrelse uden fondsmyndighedens samtykke uddele aktiver svarende til det foregående regnskabsårs nettokursgevinster, som efter reglerne i kursgevinstloven og aktieavancebeskatningsloven skal medregnes ved opgørel-

sen af fondens skattepligtige indkomst. Bestyrelsens beslutning om at anvende aktiverne til uddeling skal være truffet inden 6 måneder efter det foregående regnskabsårs afslutning. I øvrigt finder § 29, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

I § 9, stk. 3, fastsættes, at de bundne aktiver kun må overdrages eller pantsættes efter regler, der fastsættes af justitsministeren eller med fondsmyndighedens samtykke, jf. dog stk. 2.

Regler om ombytning/genanbringelse af midlerne uden særligt samtykke er fastsat i anbringelsesbekendtgørelsens §§ 19 og 20 (og § 3). En ombytning/genanbringelse, der ikke er omfattet af disse regler, kræver fondsmyndighedens samtykke.

Den indskrænkning i adgangen til at råde over de bundne aktiver, der er nævnt ovenfor, skal efter fondslovens § 9, stk. 4, i videst muligt omfang sikres ved notering, tinglysning eller på anden måde.

III. I fondslovens § 29, stk. 1, er det fastsat, at en fonds bestyrelse skal anvende årets overskud til de formål, der er fastsat i vedtægten. Overskuddet skal som udgangspunkt uddeles i tilslutning til det regnskabsår, hvori det er fremkommet. Det bestemmes dog samtidig i § 29, stk. 1, at anvendelsen af overskuddet kan udskydes til et senere regnskabsår, forudsat at det er af betydning for at opfylde fondens formål.

IV. Ifølge fondslovens § 29, stk. 2, kan en fonds bestyrelse dog forinden foretage rimelige henlæggelser af årets overskud til konsolidering af fondens formue. Det følger af bestemmelsen, at justitsministeren kan fastsætte regler herom, men sådanne regler er ikke fastsat.

Ifølge praksis anerkendes henlæggelse af indtil 25% af det årlige overskud.

Det følger af fondslovens § 30, stk. 1, at uddelingen til formålet hverken må være for stor eller for lille i forhold til fondens midler. Står uddelingen i klart misforhold til fondens midler, kan fondsmyndigheden ifølge bestemmelsen henstille til bestyrelsen at søge uddelingen forøget eller nedsat.

Må uddelingens størrelse ligefrem anses for at indebære fare for krænkelse af fondens vedtægt, fastsættes det i fondslovens § 30, stk. 2, at

fondsmyndigheden efter forhandling med bestyrelsen kan pålægge bestyrelsen at sørge for en forøgelse eller nedsættelse af uddelingen.

Ekstraordinære dispositioner. Fondslovens § 21

Ifølge fondslovens § 21 må fondens bestyrelse kun med fondsmyndighedens samtykke foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, som kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes.

Baggrunden for bestemmelsen er, at en bestyrelse ikke må foretage dispositioner, som nærmer sig permutation af vedtægten, eller som kan bringe fondens eksistens i fare. Hvad der er ekstraordinære dispositioner vil variere fra fond til fond. Fondens størrelse kan her spille en rolle.

Vederlag m.v. til bestyrelsesmedlemmer og andre. Fondslovens §§ 18 og 31

Fondslovens § 31 bestemmer, at en fonds bestyrelse ikke kan uddele fondens aktiver, yde lån eller stille sikkerhed for lån til en række nærmere angivne personer med særlig tilknytning til fonden. Det drejer sig om stifteren, bestyrelsesmedlemmer, revisorer, direktører eller personer, der indtager en ledende stilling i fonden. Reglen gælder også personer, der er gift med eller lever i fast samlivsforhold med en af de nævnte personer, og de nævnte personers mindreårige børn.

Det følger samtidig af § 31, at der som honorar for udført arbejde kan ydes de nævnte personer et vederlag, som ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

Fondslovens § 18, stk. 1, indeholder en særlig regel om vederlag til bestyrelsesmedlemmer. Det er heri fastsat, at heller ikke dette vederlag må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

4. Revisors meddelelse til fondsmyndigheden efter fondslovens § 25, stk. 4

Revisor skal efter fondslovens § 25, stk. 4, underrette fondsmyndigheden, såfremt revisionen har givet anledning til bemærkninger, eller såfremt revisor i øvrigt har fundet anledning til at påtale fondens forhold, jf. ovenfor under pkt. 3.

Der skal ikke anvendes en særlig blanket til brug for denne meddelelse. Følgende oplysninger skal fremgå af revisors meddelelse til fondsmyndigheden:

- a. Fondens fuldstændige navn.
- b. Revisors navn og adresse.
- c. Fortegnelse over fondens bestyrelse med angivelse af navn og privatadresser.

Herudover skal meddelelsen indeholde en grundig redegørelse for de forhold, som påtales.

Meddelelsen indsendes til Civilstyrelsen, Fondskontoret, Gyldenløvesgade 11, 2., 1600 København V.

5. Offentlige midler

I det omfang fonden direkte eller indirekte modtager statsmidler, skal revisor være opmærksom på regler om offentlig revision ved siden af fondslovens regler.

Fonde, der modtager statsmidler, kan eventuelt være undtaget fra fondsloven, jf. fondslovens § 1, stk. 2.